

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

Zdrženje delodajalcev obrti
in podjetnikov Slovenije GIZ

Naložba v vašo prihodnost
OPERACIJO DELNO FINANCIRA EVROPSKA UNIJA
Evropski socialni sklad

IZZIVI TRGA DELA

Peter Pogačar, generalni direktor

Direktorat za delovna razmerja in pravice iz dela
Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve

XV. Posvet delodajalcev, dne 28.3.2014

Projekt **DialogeS**: »ZDOPS in SOPS skupaj v socialnem dialogu do predlogov izvedbenih rešitev na področju pogojev dela in zaposlovanja v obrti in podjetništvu«.

Projekt delno financira Evropska unija, in sicer iz Evropskega socialnega sklada. Projekt se izvaja v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007-2013, 1. razvojne prioritete: »Spodbujanje podjetništva in prilagodljivosti prednostne usmeritve« in 1.4 prednostne usmeritve: »Pospeševanje razvoja novih zaposlitvenih možnosti«.

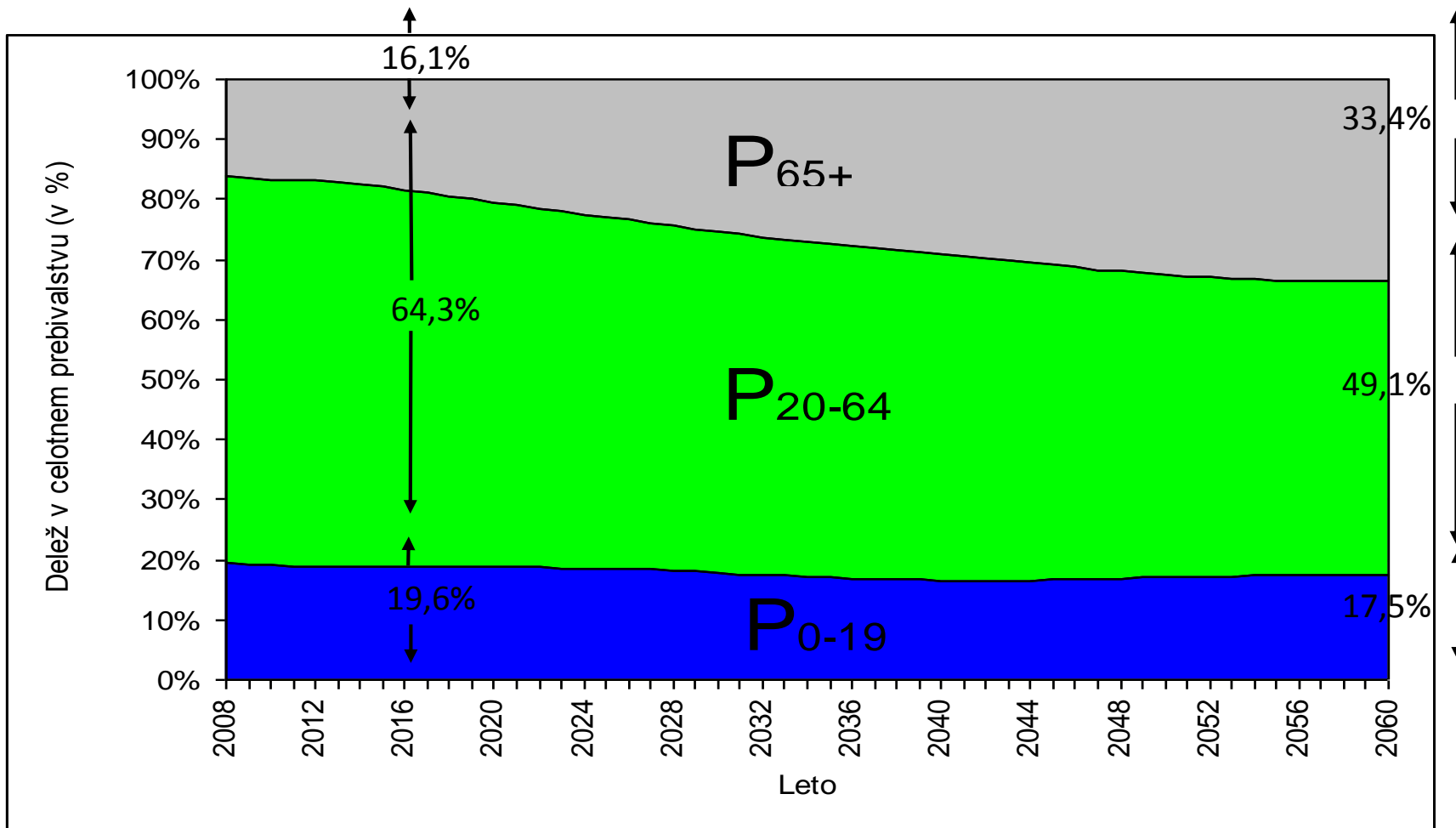
Vsebina

- Pogled nazaj
- Analiza učinkov reforme trga dela
- Zakoni v pripravi
- Pogled naprej

STRUKTURNE SPREMEMBE

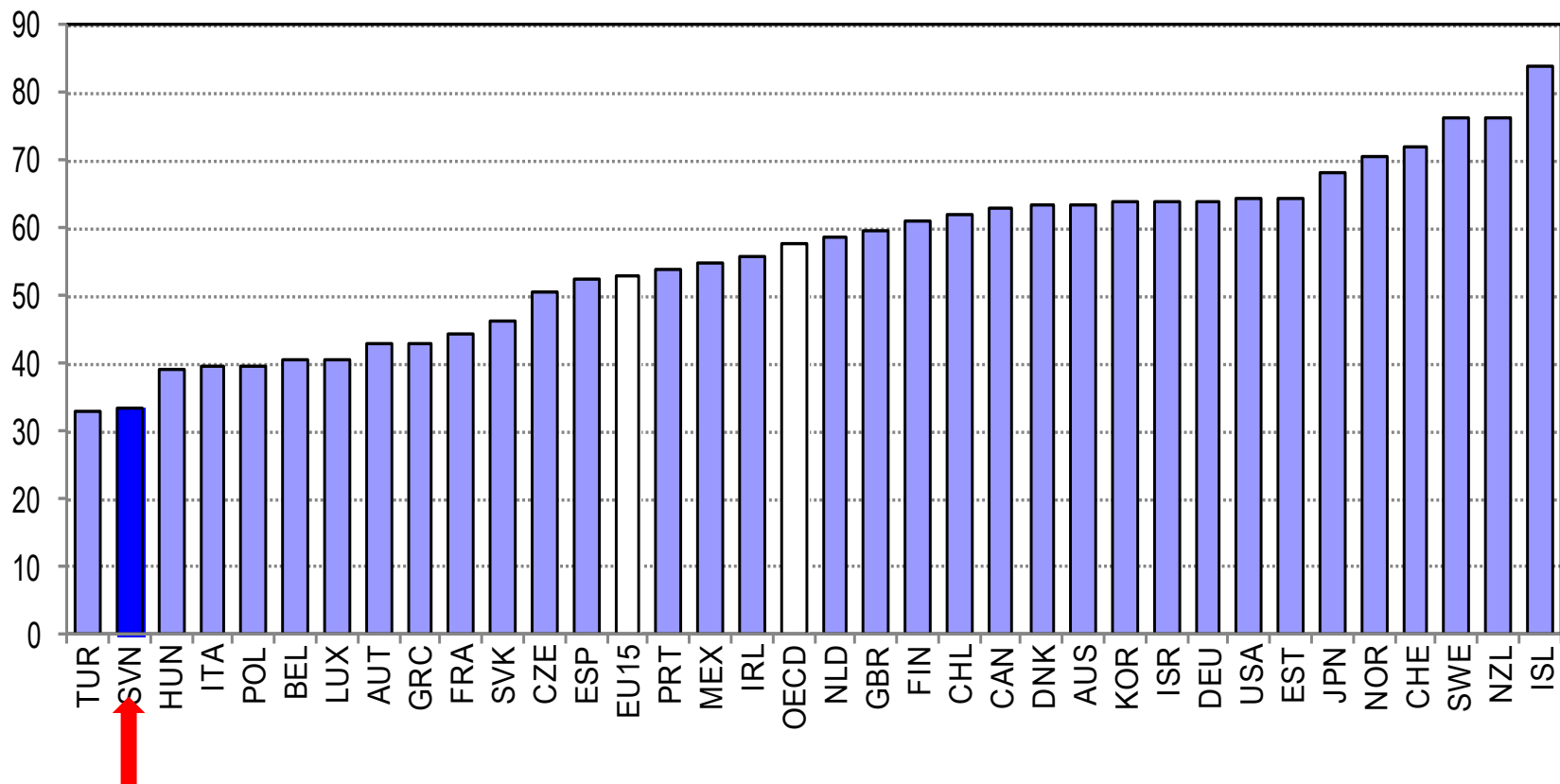
- 3 STEBRI MODERNE SOCIALNE DRŽAVE:
 - POKOJNINSKI SISTEM
 - SISTEM SOCIALNIH TRANSFERJEV
 - TRG DELA

IZZIV STARAJOČEGA SE PREBIVALSTVA
PREPLETENOST SISTEMOV

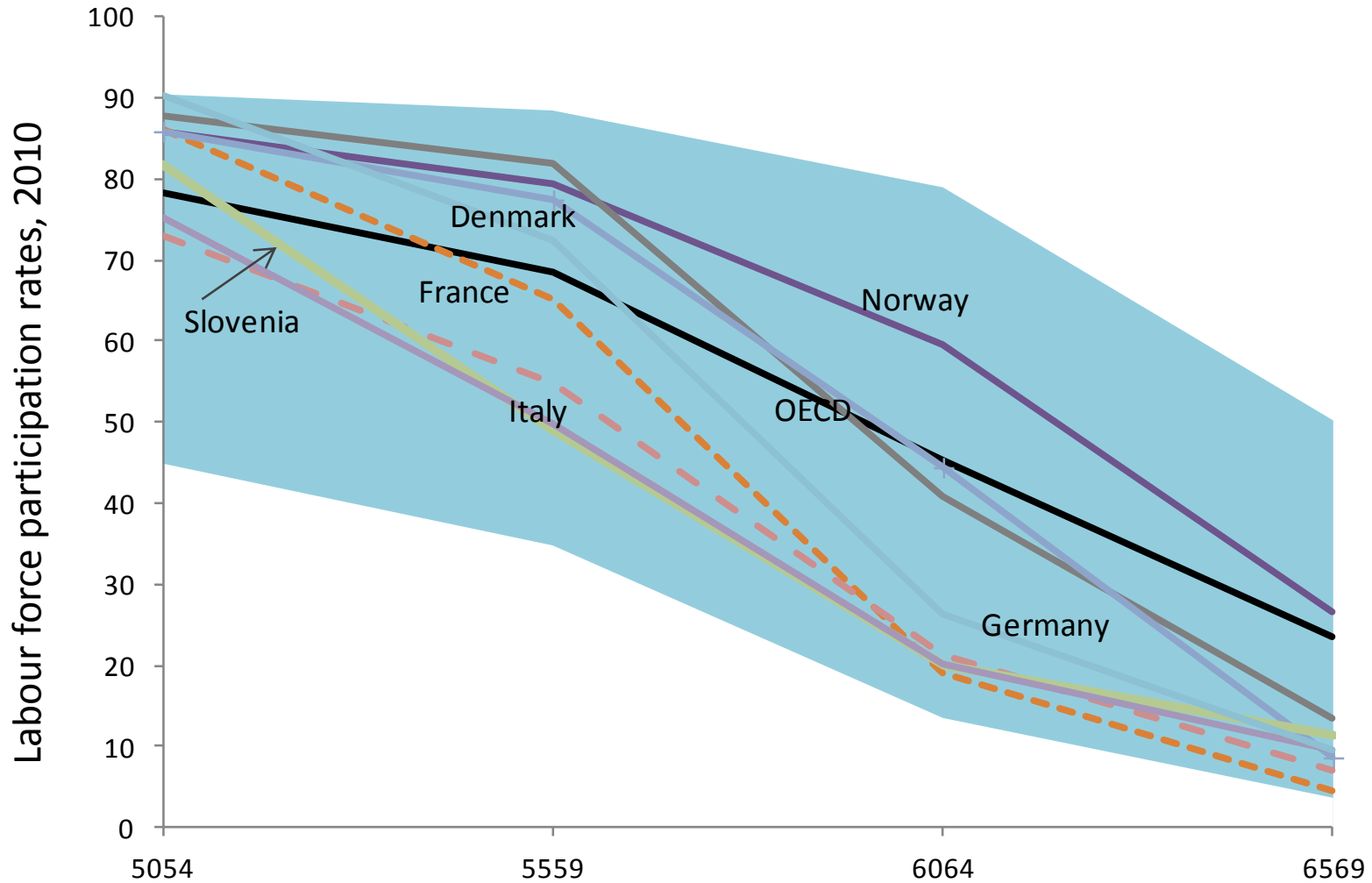

Source: Eurostat, EF.

STOPNJA ZAPOSLENOSTI STAREJŠIH (55-64 let), 2011

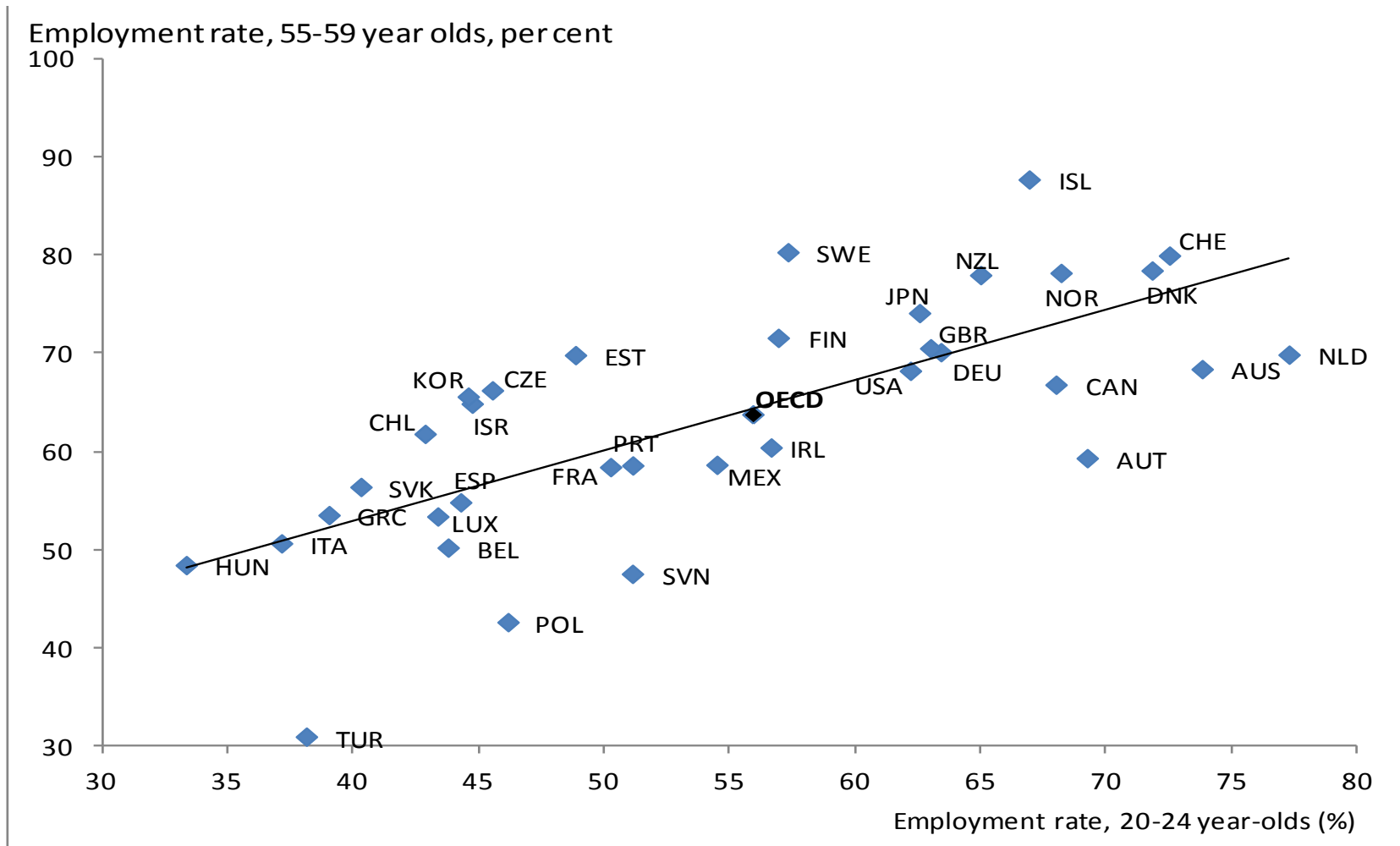

Participation rates of older workers

Source: OECD (2012), *Women and Pensions*, forthcoming

Starostno zaposlitveni paradoks

Source: updated from OECD (2011), Pensions at a Glance 2011

Izzivi trga dela v R Sloveniji

Staranje prebivalstva → pomanjkanje delovne sile

Povezovanje trga dela in izobraževanja

Nizek delež zaposlenih med 55-64 letom

prihodnost

BOJ ZA DELOVNO MESTO

BOJ ZA DELAVCA

Izzivi trga dela v R Sloveniji

Dualizem trga dela

Konflikt generacij na trgu dela (x,y)

CILJI REFORME TRGA DELA

- zmanjšanje segmentacije trga dela
- povečanje fleksibilnosti
- povečanje delovnopравниega varstva in preprečevanje zlorab

Priporočila Sveta EU

Pokojninski sistem

Priporočilo št. 2:

- *Okrepi dolgoročno vzdržnost pokojninskega sistema v obdobju po letu 2020 z nadaljnjo prilagoditvijo vseh ustreznih parametrov, vključno z navezavo zakonsko predpisane upokojitvene starosti na podaljšanje življenjske dobe, hkrati pa ohranja zadostno raven pokojnin. Omeji s staranjem prebivalstva povezane stroške dolgotrajne oskrbe in izboljša dostop do storitev s preusmeritvijo oskrbe z institucionalne na oskrbo na domu, izboljšanjem usmerjanja nadomestil za upravičenosti ter povečanjem preventive za zmanjšanje invalidnosti/odvisnosti.*

Ustanovljena delovna skupina:

- ***Analiza učinkov ZPIZ-2 (kratkoročnih in srednjeročnih)***
- ***Priprava Bele knjige o pokojninskem sistemu po 2020***
- ***sprememba arhitekture sistema???***

Priporočila Sveta EU

Trg dela

Zagotovi, da trendi na področju plač, vključno z minimalno plačo, podpirajo konkurenčnost in ustvarjanje delovnih mest. Skrbno spremlja učinke nedavne reforme trga dela in po potrebi opredeli področja, na katerih so potrebni dodatni ukrepi, da se bo spodbujalo ustvarjanje delovnih mest in odpravila segmentacija trga dela, vključno z regulacijo študentskega dela.

Vprašanje učinkov reforme trga dela

- ***oblikovana delovna skupina za pripravo analize učinkov reforme trga dela***

CILJI:

- nadaljnje povečanje fleksibilnosti trga dela ter zmanjšanje segmentacije med posameznimi vrstami zaposlitve in drugimi oblikami dela,
- zagotovitev stroškovne primerljivosti posameznih oblik dela, ki bi ob ohranitvi ustrezne fleksibilnosti na trgu dela prispevala h konkurenčnosti gospodarstva
- zmanjšanje dela in zaposlovanja na črno ter izboljšanje inšpekcijskega nadzora

Analiza učinkov reforme trga dela

DISPOZICIJA

- **1. Uvod**
 - Osrednji problemi trga dela in makroekonomsko okolje v obdobju sprejemanja in izvajanja reforme
 - Namen in cilji reforme
 - Pristop k spremljanju učinkov in viri informacij
- **2. Opis sprememb in pričakovani rezultati**
- **3. Empirična analiza**
- **-Sprememba varovanja zaposlitve skozi EPL in vpliv na elastičnost zaposlovanja**
- **4. Ocena doseganja posameznega cilja na osnovi analize kazalnikov**
 - 4.1. Ocena doseganja cilja zmanjšanje segmentacije
 - 4.2. Ocena cilja povečanje fleksibilnosti oziroma realokacije na trgu dela
 - 4.3 Ocena cilja povečanja učinkovitost delovno pravnega varstva
- **5. spremembe v kolektivnih pogodbah**
- **6. Rezultati ankete med delodajalci**
- **7. Zaključek s priporočili**

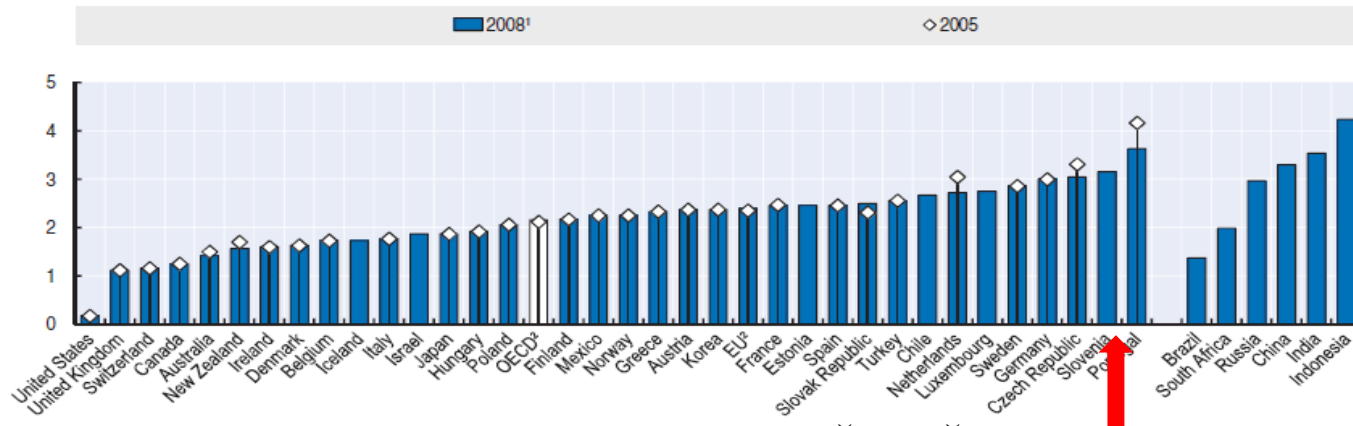
Indeksi varovanja zaposlitve v Sloveniji pred in po spremembi v letu 2013

	varovanje redno zaposlenega zoper individualno in kolektivno odpoved (EPRC)	Varovanje redne zaposlitve v primeru v primeru individualne odpovedi (EPR)	dodatne zahteve v primeru kolektivne odpovedi (EPC)	ureditev začasnih oblik zaposlenosti (EPT)
Slovenija- 2013 (pred spremembo)	2,67	2,39	3,38	2,50
Slovenija-maj 2013 (po spremembi)	2,39	1,99	3,38	2,13
Ne tehtano povprečje OECD	2,29	2,04	2,91	2,08

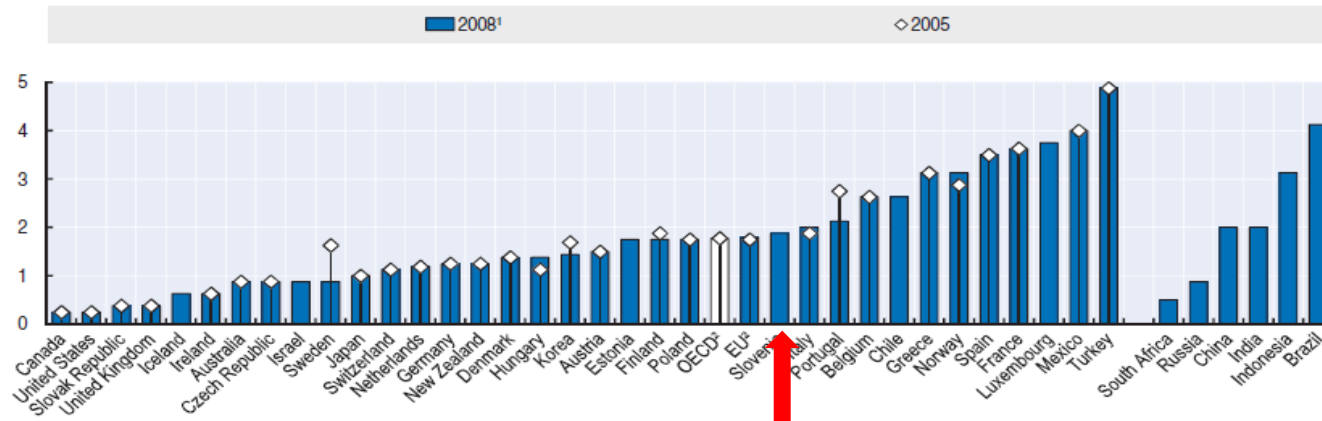
INDEKS VAROVANJA ZAPOSLOTITVE

(po bivši zakonodaji)

A. POGODBE ZA NEDOLOČEN ČAS

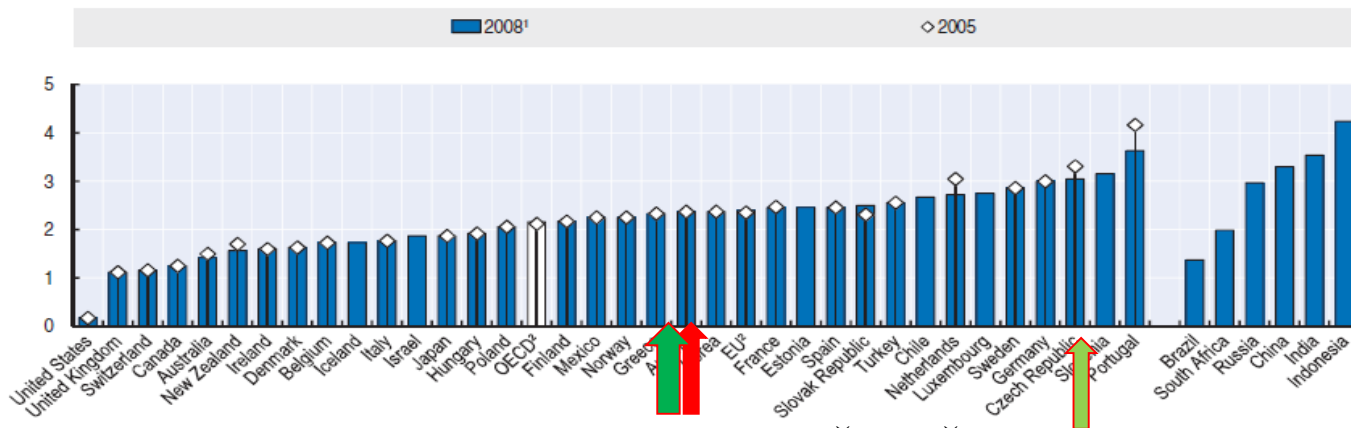
B. POGODBE ZA DOLOČEN ČAS

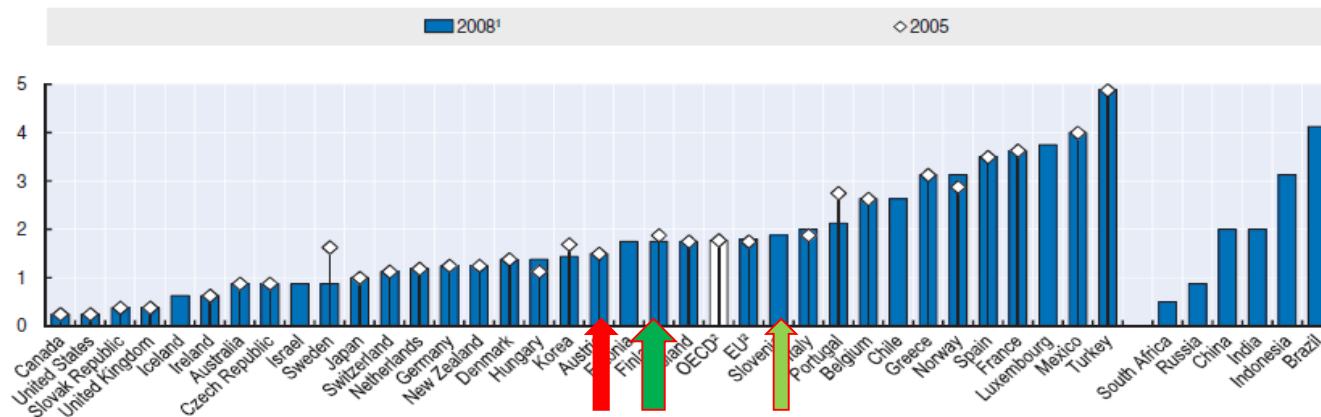
INDEKS VAROVANJA ZAPOSLOTITVE

(veljavna zakonodaja - primerjava z Avstrijo)

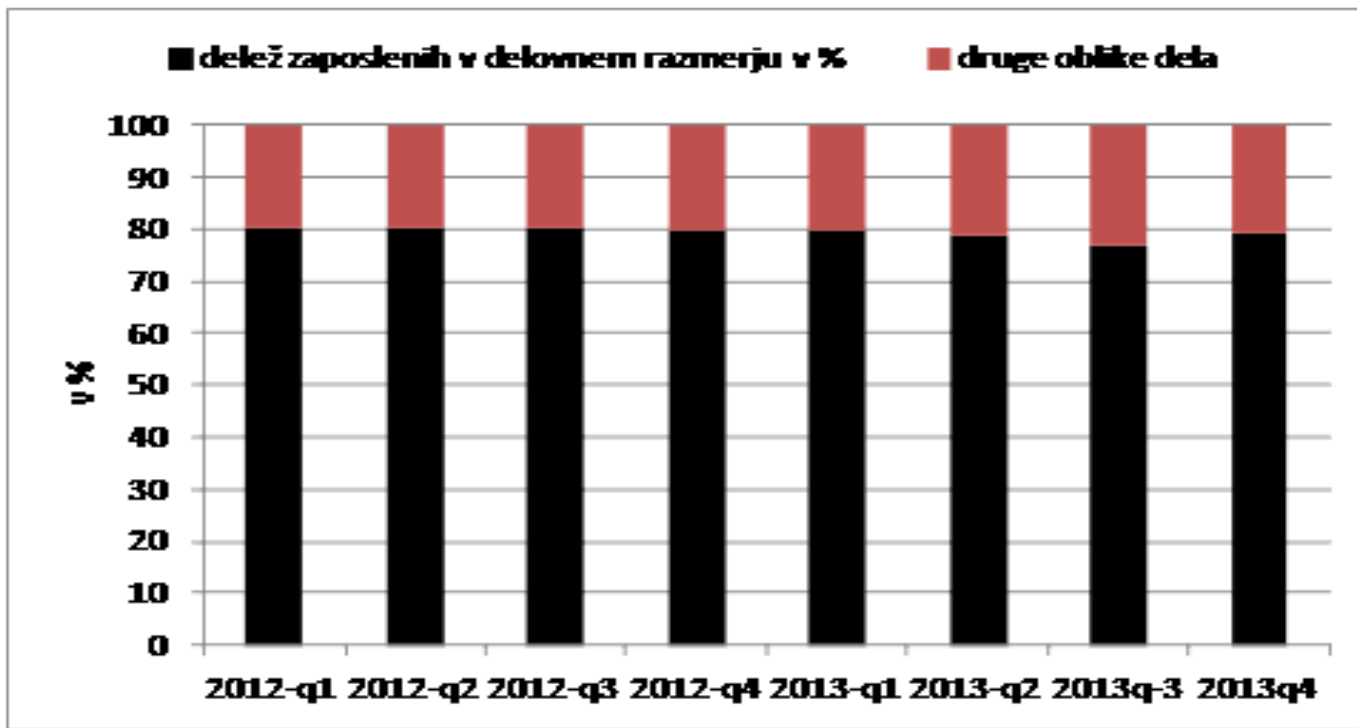
A. POGODBE ZA NEDOLOČEN ČAS

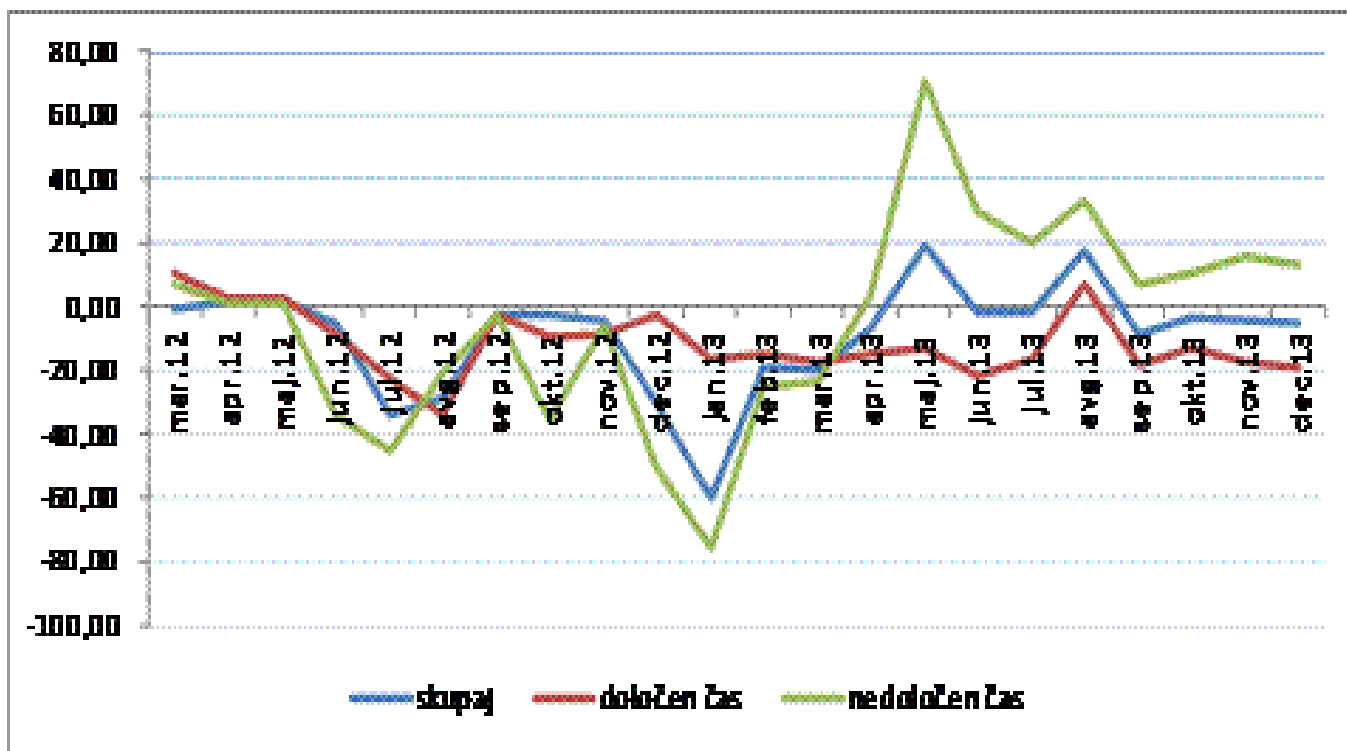
B. POGODBE ZA DOLOČEN ČAS

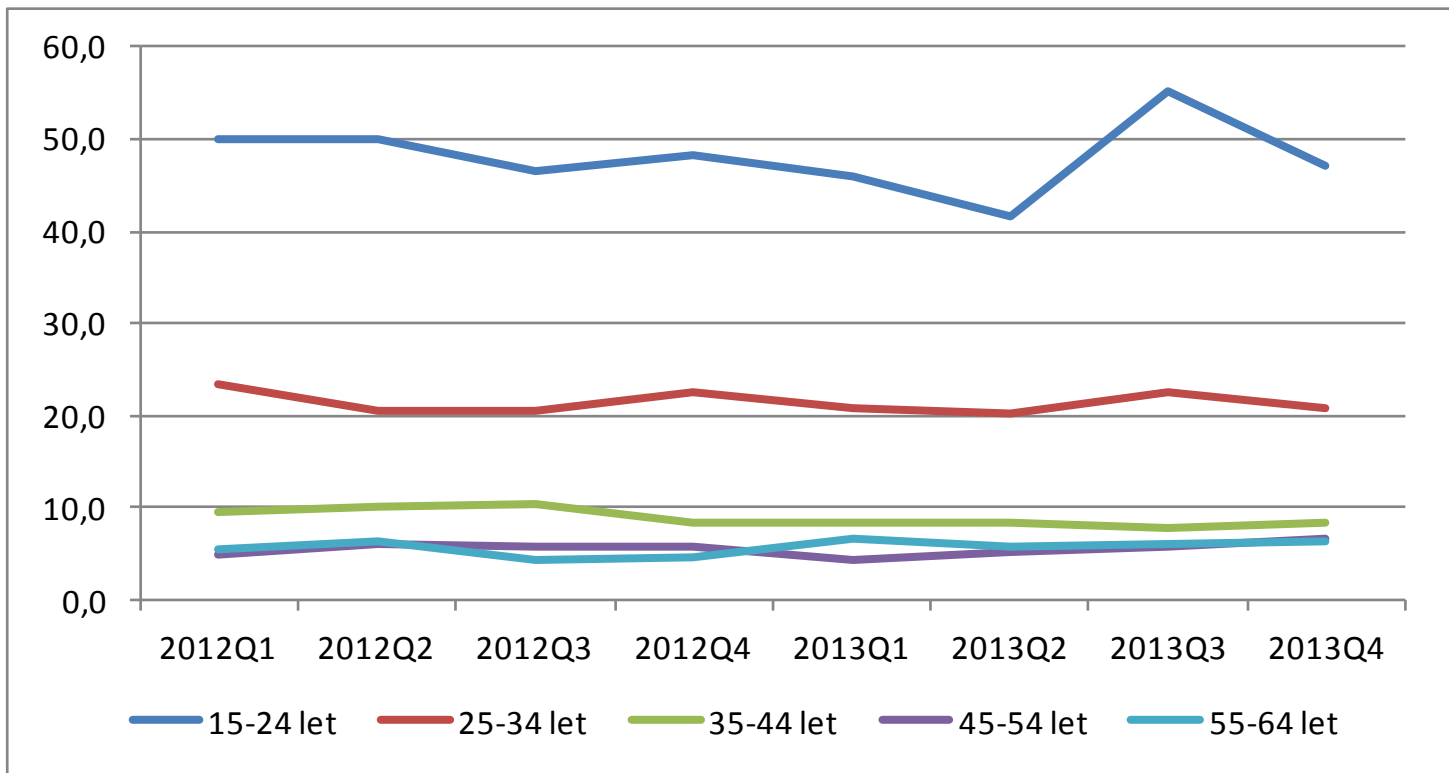

Struktura delovno aktivnih glede na obliko zaposlitve, v %

Medletna rast št. novih zaposlitev glede na tip PZ, v %

Vpliv kolektivnih pogodb

STROŠKI DELA: ZDR-1 prispeval k večji vlogi kolektivnih dogovarjanj glede institutov, ki vplivajo na višino stroškov. Ugotavljamo, da ureditev posameznih institutov v analiziranih kolektivnih pogodbah dejavnosti pomeni zmanjšanje stroškov zaradi:

- določitve drugačnih kriterijev za upravičenost do odpravnine ob upokojitvi,
- krajših odpovednih rokov za zaposlene, ki imajo več kot 25 let zaposlitve pri delodajalcu,
- spremenjene ureditve dodatka na delovno dobo ter
- ureditve instituta pripravništva, pri katerem ZDR-1 dopušča plačilo v višini najmanj 70% osnovne plače za delovno mesto, za katero se pripravnik usposablja (vendar ne manj kot je minimalna plača).

FLEKSIBILNOST: podpisniki kolektivnih pogodb dejavnosti še pogosteje odločili za ureditev, ki delodajalce predstavlja večjo fleksibilnost, s tem, ko so v kolektivnih pogodbah določeni:

- dodatni primeri, ko je delavec dolžan začasno opravljati drugo delo, ki ni predmet pogodbe o zaposlitvi,
- dodatni primeri dopustnega sklepanja pogodb o zaposlitvi za določen čas,
- referenčno obdobje za upoštevanje povprečne časovne omejitve nadurnega dela in daljše referenčno obdobje za upoštevanje povprečne časovne omejitve delovne obveznosti nočnega delavca, zagotavljanja dnevnega in tedenskega počitka oziroma povprečnega trajanja polnega delovnega časa.

UGOTOVITEV

Manjše varovanje zaposlitve praviloma:

- povečuje tokove v in iz brezposelnosti,
- zmanjšuje brezposelnost ranljivih skupin,
- dolgotrajno brezposelnost in segmentacijo trga dela.

Pogled naprej

- Sprejem predlogov zakonov
- Spremljanje učinkov reform
- Socialni sporazum
- Vprašanje reprezentativnosti
- Odpravninski sklad

Zakoni v pripravi

- Zakon o inšpekciji dela
- Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno
- Zakon o matični evidenci pokojninskega in invalidskega zavarovanja
- Zakon o študentskem delu

Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno

- Prenos nadzora nad CURS
- Izvod civilne pogodbe na kraju opravljanja dela
- Globe višje in določene v razponu
- Odvzem premoženjske koristi, pridobljene z delom na črno
- Ukrep izključitve iz postopkov javnega naročanja za DD
- NOVA UREDITEV osebne dopolnilnega dela:
 - Sistem vrednotnic kot način plačila prispevkov in priglasitve opravljanja dela

Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno

- Prenos nadzora nad CURS
- Izvod civilne pogodbe na kraju opravljanja dela
- Globe višje in določene v razponu
- Odvzem premoženjske koristi, pridobljene z delom na črno
- Ukrep izključitve iz postopkov javnega naročanja za DD
- NOVA UREDITEV osebne dopolnilnega dela:
 - Sistem vrednotnic kot način plačila prispevkov in priglasitve opravljanja dela

Zakon o matični evidenci pokojninskega in invalidskega zavarovanja

- Uskladitev z ZPIZ-2
- Obvezna e-prijava v obvezna socialna zavarovanja
- Prijava v zavarovanje najkasneje na dan nastopa dela, kot določeno v PZ, vendar pred pričetkom dejanskega opravljanja dela
- Obveznost vročitve potrdila o prijavi in odjavi iz zavarovanja
- Administrativna razbremenitev delodajalcev (podatki M-4 neposredno od davčnega organa)

Uveljavitev s 1.1.2014

Študentsko delo

DVA KLJUČNA PROBLEMA DANES:

- *Podaljševanje dobe študija samo zaradi možnosti študentskega dela*
- *Segmentacija na trgu dela*
- Ohranitev študentskega dela (elementi del razmerja???)
- Omejitev status študenta ali dijaka
- Omejitve pri DD – **kvotni sistem** glede na št opravljenih ur redno zaposlenih in glede na velikost delodajalca
- Minimalna urna postavka 4,5 € bruto (3,8 € neto)
- Vsako delo šteje :
 - plačilo prispevkov za PIZ – priznavanje pravic;
 - večja pravna varnost študentov.

TEMELJNA NAČELA

- Ohranitev študentskega dela
- Vsako delo šteje
- Zagotovitev plačila za opravljeno delo
- Hitro, fleksibilno in preprosto
- Odprava anomalij
- Nadzor in omejitve

PRIMERJAVA UREDITEV

	OBSTOJEČA UREDITEV		PREDLAGANA UREDITEV	
	Delež obremenitve	Znesek	Delež obremenitve	Znesek
Napotnica		100,00 €		100,00 €
DELODAJALEC				
Koncesijska dajatev (študentske štipendije, ŠOS, posredniki)	23,00%	23,00 €	/	/
Dodatna koncesijska dajatev (študentski domovi)	2,00%	2,00 €	/	/
DDV na dajatvi	5,50%	5,50 €	/	/
Pavšal za zavarovanje za poškodbe pri delu in poklicne bolezni		4,58/napotnico		4,58 €/napotnico
Pavšal za zavarovanje za primere smrti in invalidnosti		9,63/leto	/	/
Dajatev (študentske štipendije, ŠOS, študentski domovi)	/	/	7,50%	7,50 €
Stroški posrednikov	/	/	4,00%	4,00 €
Prispevki delodajalca za pokojninsko in invalidsko zavarovanje	/	/	8,85%	8,85 €
DIJAK/ŠTUDENT				
Prispevki zavarovanca za pokojninsko in invalidsko zavarovanje*	/	/	15,50%	15,50 €
Izplačilo študentu		100,00 €		84,50 €
Strošek delodajalca	30,50%	130,50 €	20,35%	120,35 €
Dejanska obremenitev dela (razmerje med stroškom delodajalca in izplačilom študentu)**	30,50%		42,42%	

* Priznane polne pravice

**Izračun ne upošteva pavšalov

Socialni sporazum

- Vlada bo za razpravo in usklajevanje med socialnimi partnerji pripravila:
 - - analizo stroškov posameznih oblik dela in
 - - predlog ukrepov za zagotovitev stroškovne primerljivosti posameznih oblik dela, ki bi omogočala ustrezno fleksibilnost na trgu dela, prispevala h konkurenčnosti gospodarstva in hkrati vplivala na odpravo nelojalne konkurence oz. segmentacije, ki jo na trgu dela predstavljajo/povzročajo oblike dela, ki niso bile predmet reforme trga dela v letu 2013.
- Socialni partnerji bomo do konca leta 2014 preučili možnosti uvedbe drugih ukrepov, ki vplivajo na stroške dela, vključno z nadaljnjim povečevanjem vloge kolektivnega dogovarjanja glede institutov, ki vplivajo na višino stroškov dela in stopnjo fleksibilnosti s ciljem spodbuditi gospodarsko rast in ustvarjanje delovnih mest, ne da bi se pri tem poslabšal socialni položaj zaposlenih z nizkimi dohodki.